

بسم الله الرحمن الرحيم

تدبر در قرآن

سوره مبارکه فیل

استاد ضرابی- آبان ۱۳۹۹

جلسه اول ۹۹/۸/۱۲

آیه شریفه : « بسم الله الرحمن الرحيم - بنام خداوند رحمتگر مهربان »

عنوان: استمداد از کلمه طیبه بسم الله با رویکرد سوره

بیاید برای ایستادن در پیشگاه پروردگار هستی (جلّ شأنه) با نگاهی که سوره به ما می‌دهد کلمه طیبه بسم الله الرحمن الرحيم را به کمک بطلییم؛ مثلاً اگر خداوند در این سوره شریفه با ذهنیتی که قبلاً از آن داریم درباره در هم‌کوبیدن طاغوتیان و قطب‌های قدرت ستمگر جهان گفتگو می‌کند، ما نیز به نقش و تأثیر بسم الله الرحمن الرحيم در این جهت متوسل شویم و خداوند را به ظهورات ویژه‌اش در این سوره شریفه بخوانیم و از خداوندگاری او از این جهات برای هدایت و توفیق بندگی اش مدد بخواهیم.

همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم

همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

همه عزّی و جلالی همه علمی و یقینی

همه نوری و سروری همه جودی و جزایی

وقتی به پشتیبانی عظمت و شکوه پروردگارمان که در بسم الله الرحمن الرحيم ظهور کرده، متوسل می‌شویم، از او بخواهیم همانگونه که سلیمان نبی (علیه السلام) را با تأثیری که در انگشتی او نهاده بود، در به بندکشیدن شیاطین، قدرتمند ساخت، ما را نیز پر قدرت و پر صلابت در برابر شیاطین قرار دهد.

بخاطر دارید که حضرت سلیمان در نامه‌اش با کلمه طیبه «بسم الله الرحمن الرحيم الا تعلوا علیّ و آتونی مسلمین» چه مقتدرانه سخن گفت: «به نام خداوند بخشنده مهربان نسبت به من برتری جویی نکنید و به سوی من در آید در حالی که تسلیم حق هستید.» (نمل/ ۳۱-۳۰)

عنوان: میراث نبوت در نزد اهل بیت

انگشتی حضرت سلیمان جزء موارث نبوت بوده است که به انبیا و اوصیای بعد از آنها منتقل گشته و به دست ائمه معصومین (علیهم السلام) رسیده و جزء موارث امامت نزد آن‌ها محفوظ مانده است (مانند عصا و شمشیر پیامبر اسلام) اکنون ببینیم امیرمؤمنان علی علیه السلام چگونه سخن می‌گوید: امام حسن مجتبی علیه السلام از پدر بزرگوارشان پرسیدند: «همه مخلوقات، سلیمان (علی نبینا و آله و علیه السلام) را به جهت انگشتی اطاعت می نمودند، به چه سبب مطیع شما هستند؟ امیرالمؤمنین علیه السلام در پاسخ فرمودند: "یا ولدی، انا وجه الله و انا عین الله، انا لسان الله الناطق فی خلقه، و انا ولی الله و انا نور الله الذی لایطفی، و انا باب الله الذی یؤتی منه و انا حجّه الله علی عباده و انا کنز الله فی ارضه و انا قسیم الجنّه و النار - ... ای فرزندم، منم وجه خدا و چشم خدا، منم زبان گویای خدا در میان آفریدگانش، و من ولی خدا هستم، و من نور خدا هستم که خاموش نمی گردد، و من دری هستم که از آن می توان به خدا رسید، و من راهنمای خداوند بر بندگانش هستم، و من گنج خدا در زمینش هستم، و من تقسیم کننده بهشت و دوزخ هستم.

سپس فرمودند: می خواهی انگشتی سلیمان نبی را به تو نشان دهم؟!!

دست در گریبان مبارک کرده، انگشتی بیرون آوردند که نگینش یاقوت سرخ بود، فرمودند: ای فرزند، این خاتم سلیمان است و (این) نام های ماست که بر آن نقش کرده اند." «(بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۱۹۸)

وحدت منم کثرت منم معنی منم صورت منم

هم نور و هم ظلمت منم پنهان و هم پیدا منم

علوی منم سفلی منم دنیوی منم عقبی منم

حجت منم دعوی منم عین همه اشیاء منم

عنوان: بسم الله و فرار شیطان

پیغمبر گرامی خدا (ص) فرمود: «هرگاه بنده بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند، شیطان از وی بگریزد. (لئالی الاخبار، ج ۳، ص ۳۳۵) امام صادق (ع) از پدرانش، از امیر مؤمنان (ع) روایت می نماید که فرمود: «هر گاه یکی از شما وضو گیرد و یا بخورد و یا بیاشامد و یا لباسی بپوشد، سزاوار است که بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، پس اگر چنین نکند شیطان در آن شرکت خواهد کرد. (وسائل الشیعه، ج ۱، ص ۳۰۰)

آن کس که به شیطان درون سرگرم است کی راهی راه انبیا خواهد شد؟

تا جلوه حق، تو را ز خود نرهاند با یار ازل، ندیم کی خواهی شد؟

هنگامی که برای قضای حاجت یا غیر آن برهنه شدید، بسم الله الرحمن الرحيم بگویید زیرا در این صورت، شیطان به شما نگاه نمی کند تا کارتان تمام شود. (ثواب الاعمال، ص ۳۵)

عنوان: بسم الله حفاظ فرعون از عذاب

خداوند می فرماید: «به عزت و جلالم قسم هر کس از امت محمد بگوید: "بسم الله الرحمن الرحيم" اجر و ثواب هفتصد سال عبادت برایش می نویسم. و کسی که "بسم الله الرحمن الرحيم" را به خط زیبا بنویسد بهشت برای او واجب می

شود. و کسی که " بسم الله الرحمن الرحيم " را بالای درب خانه اش بنویسد از هلاک شدن ایمن می شود.

در خبر است که فرعون پیش از آنکه ادعای خدایی کند امر کرده بود که بالای درب قصرش کلمه " بسم الله الرحمن الرحيم " را نوشته بودند و چون ادعای خدایی کرد و موسی از ایمان او نا امید شد شکایت او را به خداوند عزیز کرد. از طرف پروردگار خطاب رسید، ای موسی تو در کفر او نظر داری و هلاک او از من می خواهی اما نظر من در آن کلمه عظیمه است که بالای قصر وی نوشته شد. قسم به عزت و جلال خودم تا آن نام در آنجا نوشته است من او را عذاب نمی کنم. چون خدای متعال خواست او را عذاب کند اول آن نوشته را زایل گردانید و بعد از آن عذاب بر او فرستاد. (نفایس الاخبار-ص ۴۰۰)

آسایش دو گیتی تعبیر این دو حرفست با دوستان مروت با دشمنان مدارا

عنوان: بسم الله مانع شرکت شیطان در طعام

در غذای روح و جان انسان که علوم نافع است و اسرار و حکم الهی و طعام جسم، شیطان می کوشد تا با شرکت خود در آن، غذای روح و جان را نجس و آلوده کند.

فرمودند: «بر سر هر سفره ای که بسم الله الرحمن الرحيم گفته نشود، شیطان با آنان غذا می خورد، و به این جهت ، خداوند برکت را از آن سفره بر می دارد. (بحارالانوار، ج ۹۲، ص ۲۵۸) اما اگر بنده خدا در اول سفره بسم الله نگفت ملائکه به شیطان می گویند: که ای فاسق بیا و با ایشان طعام بخور و اگر بنده از غذا خوردن فارغ شد و الحمد لله نگفت ملائکه می گویند: ایشان گروهی هستند که خدا به اینها نعمت داد و پروردگار را فراموش کردند. (حلیه المتقین، ص ۳۹، آداب طعام)

دام سختست مگر یار شود لطف خدا و نه آدم نبرد صرفه زشیطان رجیم